

Barnevernstjenesten Øst i Agder

Tilstandsrapport for
barnevernstjenesten Øst i Agder
2024

Innhold

No table of contents entries found.

1.0 Innledning

Formålet med tilstandsrapporten er å gi kommunens øverste ledelse innsikt i tilstand, utvikling og viktige problemstillinger i barnevernet. Rapporten skal bidra til økt bevissthet om hva som er godt barnevern, herunder kunnskap om barneverntjenestens kapasitet og kompetanse, oppfyllelse av tidsfrister, tjenestens ressursbruk og samarbeid med andre tjenester.

I Norge har det de siste årene vært et økt fokus rettet mot barnevernet. Oppvekstreformen, som trådte i kraft 1.1.2022, og den nye barnevernloven, som trådte i kraft i sin helhet 1.1.2023, har stor betydning for fremtidige innsatsområder i alle kommuner. Oppvekstreformen skal bidra til å styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats. Den nye barnevernloven skal bidra til å heve kvaliteten på barnevernfaglig arbeid og styrke barn og foreldres rettssikkerhet.

Barnevernets fremste mål er å sikre sårbare barn og familier best mulig hjelp lokalt. I dette arbeidet er det et delmål å få ned antall akutt plasseringer og omsorgsovertakelser så sant dette er mulig. Ansatte i tjenesten jobber målbevisst for å unngå nye omsorgsovertakelser. Barneverntjenesten skal arbeide videre med tilbakeføring av fosterbarn der dette er mulig etter en vurdering av barnets beste. Dette er sentrale elementer i oppvekstreformen.

2.0 Presentasjon av virksomheten

Barneverntjenesten Øst i Agder ble etablert som en interkommunal tjeneste 1.1.2016. Fem mindre tjenester i Gjerstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Åmli ble til en barneverntjeneste lokalisert på Brokelandsheia med Gjerstad som vertskommune. Tjenesten har til sammen 26,4 årsverk fordelt på 29 ansatte. De ansatte har som minimum en bachelorutdanning i bunnen og flertallet er barnevernspedagoger eller sosionomer. En stor andel har ulike videreutdanninger og noen har også fullført masterutdanning. Det er relativt lite turnover i tjenesten og mange har lang erfaring fra barneverntjenesten.

Sykefraværet for 2023 og 2024 er slik:

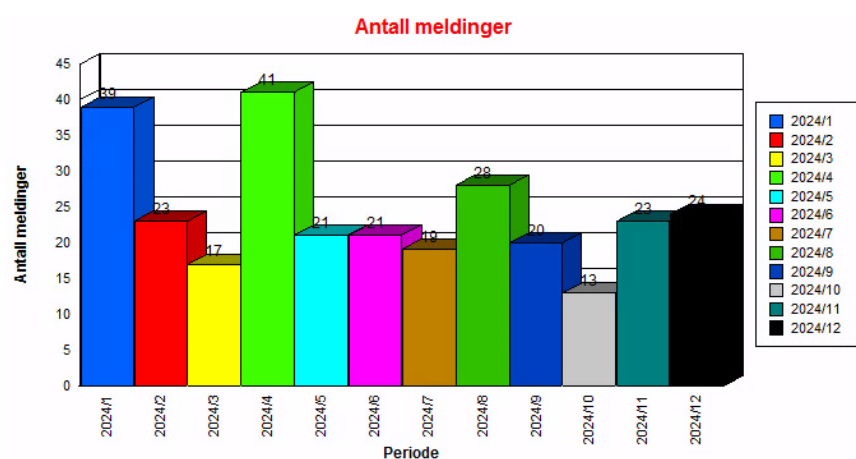
Sykefravær 2024 sammenlignet med 2023, egen- og legemeldt

	1.kvartal	2.kvartal	3.kvartal	4.kvartal	Hele året
2023	14,04 %	18,99%	13,69%	15,85%	15,33%
2024	9,35%	5,56%	5,28%	6,02%	6,55%

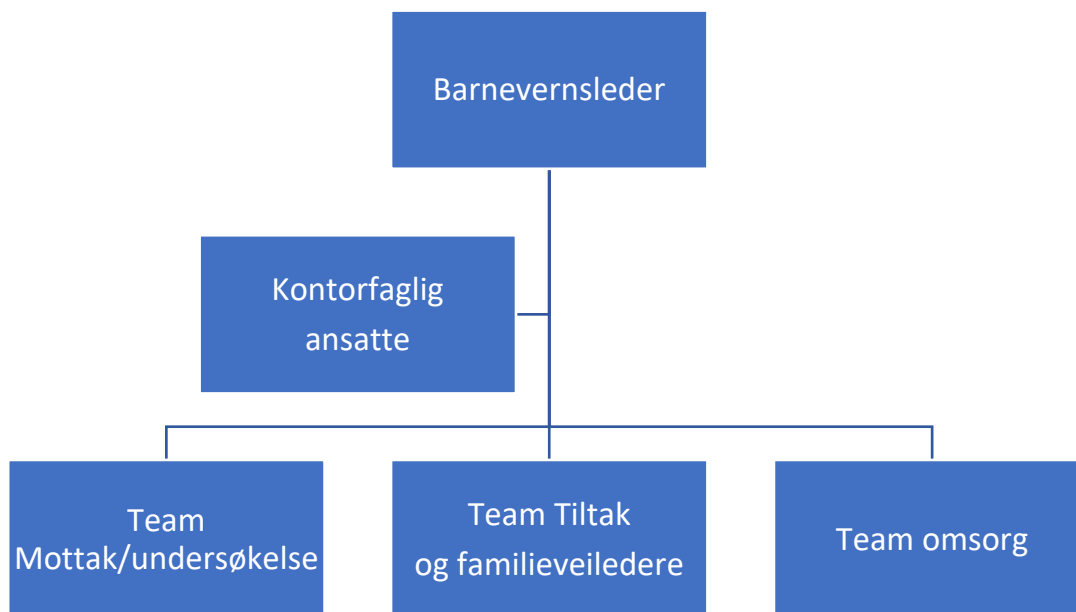
Hovedaktivitetene i barnevernstjenesten kan oppsummeres slik de to siste årene:

	2023	2024
Meldinger hele året	310	288
Undersøkelser gjennomført	184	189
Undersøkelser henlagt	13	19
Tiltak i familien	142	149

Antall plasserte fosterbarn fra våre kommuner	57	60
Antall plasserte fosterbarn fra andre kommuner	40	37

Barneverntjenesten er organisert slik:

Hvert av teamene ledes av en teamleder som til daglig koordinerer arbeidet. Teamlederne og barnevernslider utgjør ledergruppen i barneverntjenesten.

Beredskap utenfor arbeidstid er ivaretatt gjennom et samarbeid med barnevernvakta i Kristiansand. Barnevernvakta tar imot henvendelser og rykker ut ved akuttsaker utenfor arbeidstid. Responstid er max 1 time, i tillegg til kjøretiden til den aktuelle kommunen.

Barnevernslider er enhetsleder og inngår i kommunedirektørens ledergruppe i Gjerstad kommune.

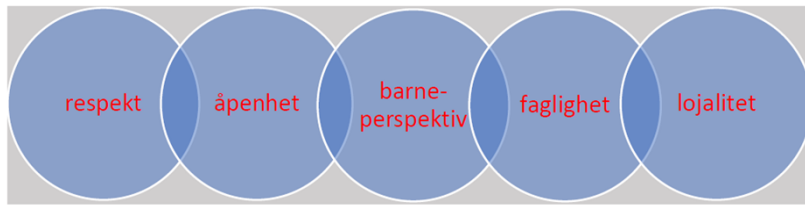
Kommunedirektørene i de fem samarbeidende kommunene utgjør den overordnede styringsgruppen for tjenesten. Styringsgruppen møtes ca tre ganger i året.

Samarbeidsutvalget har medlemmer fra alle kommunene og møtes 4-5 ganger i året. Formålet er å sikre god samhandling mellom barnevernstjenesten og de deltakende kommuner.

Barnevernstjenesten Øst i Agder har følgende visjon:

Et kompetent og tilgjengelig barnevern som setter barnet i sentrum

Følgende nøkkelord sier noe om hvilke verdier som skal ligge til grunn når vi utvikler tjenesten:

Oppvekstreformen

Barnevernereformen trådte i kraft 01.01.22, og skal styrke det forebyggende arbeidet og tidlig innsats. Målene i reformen blir kun oppnådd gjennom endringer i hele oppvekstsektoren, og derfor blir barnevernereformen omtalt som en oppvekstreform.

Oppvekstreformen har gitt kommunen mer ansvar på barnevernksområdet. Reformen regulerer først og fremst barnevernet, men målet er å styrke forebyggende arbeid og sikre tidlig innsats i hele oppvekstsektoren. Kommunene må derfor gjøre endringer i hele oppvekstsektoren.

Ansaret for barnevernet er delt mellom stat og kommune, og reformen har flyttet mer av ansaret over til kommunen, da kommunen har større nærhet til familier og bedre oversikt over behovet til de familiene som trenger hjelp. Det overordnede målet med reformen er at flere utsatte barn og familier skal få den hjelpen de trenger, når de trenger den.

Mål med reformen:

- Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging
- Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov
- Rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt
- Ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv

Reformen kan deles inn i 3 tiltaksområder:

- Kommunene har fått et tydeligere faglig ansvar for fosterhjem gjennom et helhetlig ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjem, et samlet ansvar for valg og godkjenning av fosterhjem og lovfestet
- plikt til å søke etter fosterhjem i barnets familie og nære nettverk.
- Kommunene har fått et større økonomisk ansvar på barnevernsmfeltet gjennom fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem og økte kommunale egenandeler for bruk av spesialiserte fosterhjem, institusjon og akutttiltak. Samtidig er kommunenes egenandeler til statlige spesialiserte hjelpetiltak redusert. Det er gjort midlertidige endringer i rammetilskuddet til kommunene som følge av reformendringene.

For å lykkes med reformen må kommunen se alle sine tjenester rettet mot barn, unge og familier i sammenheng. Samlet sett er reformen derfor en oppvekstreform.

3.0 Utviklingstrekk

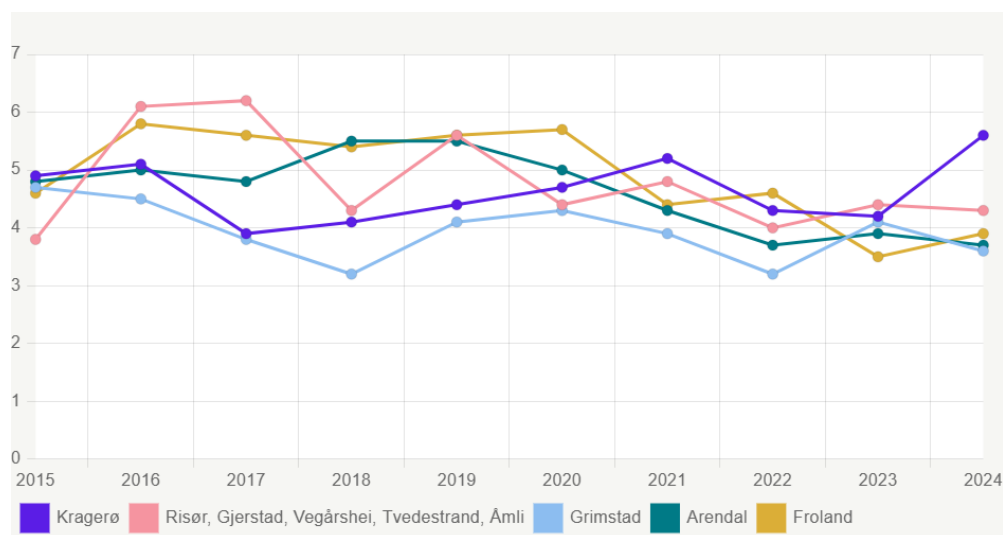
Dette kapittelet viser utviklingstrekk over flere år.

I underkapittel 3.1 sammenlignes statistikk for Barneverntjenesten Øst i Agder med tilsvarende tall for Froland barneverntjeneste, Arendal barneverntjeneste, Grimstad barneverntjeneste og Kragerø og Drangedal barneverntjeneste.

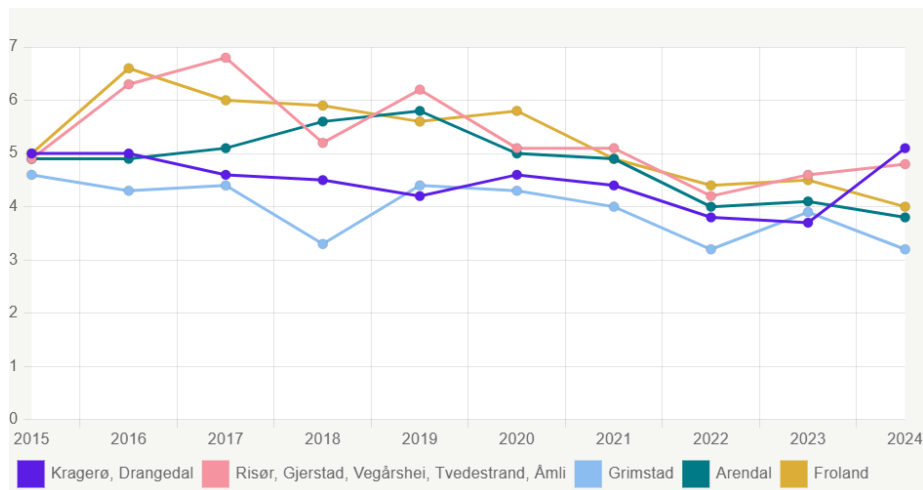
I kapittel 3.2 presenteres statistikk for hver enkelt kommune som inngår i Barneverntjenesten Øst i Agder.

3.1. Sammenlignbare tjenester

Tabell 1: Barn med bekymringsmelding i forhold til barn 0-17 år

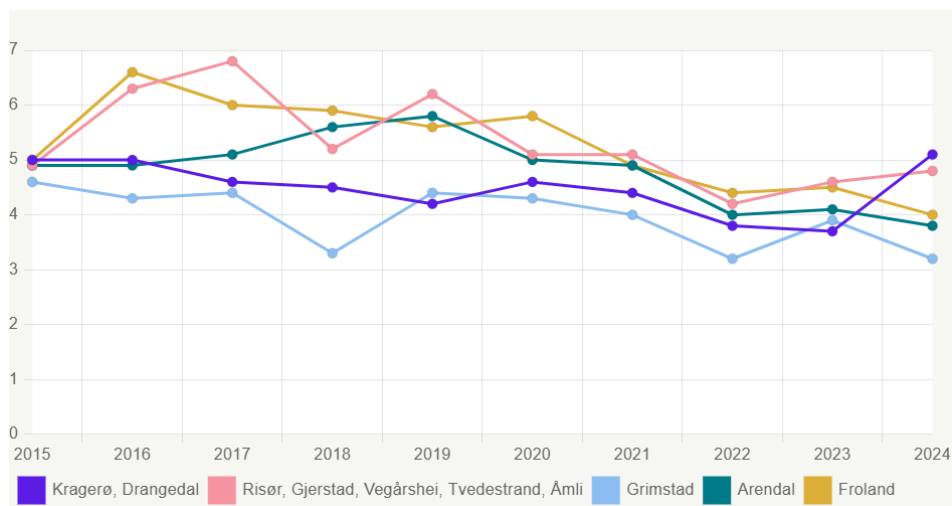

Tabell 2: Barn med undersøkelse i forhold til barn 0-17 år

Les som%

Tabell 3: Barn 0-17 år med hjelpetiltak i hjemmet

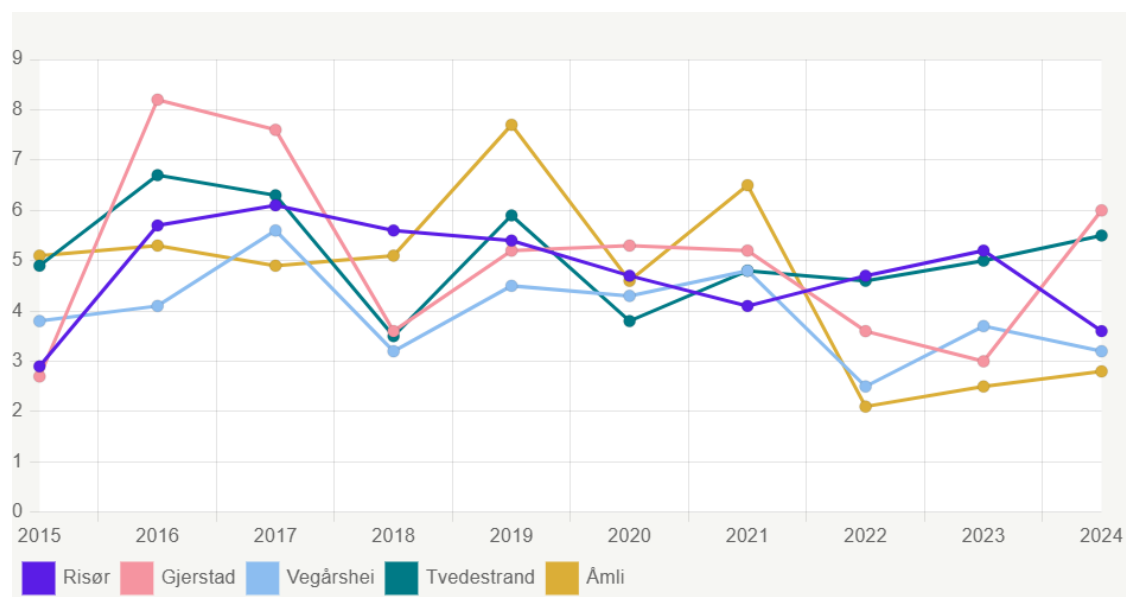
Les som %

Overholdelse av frist for undersøkelse

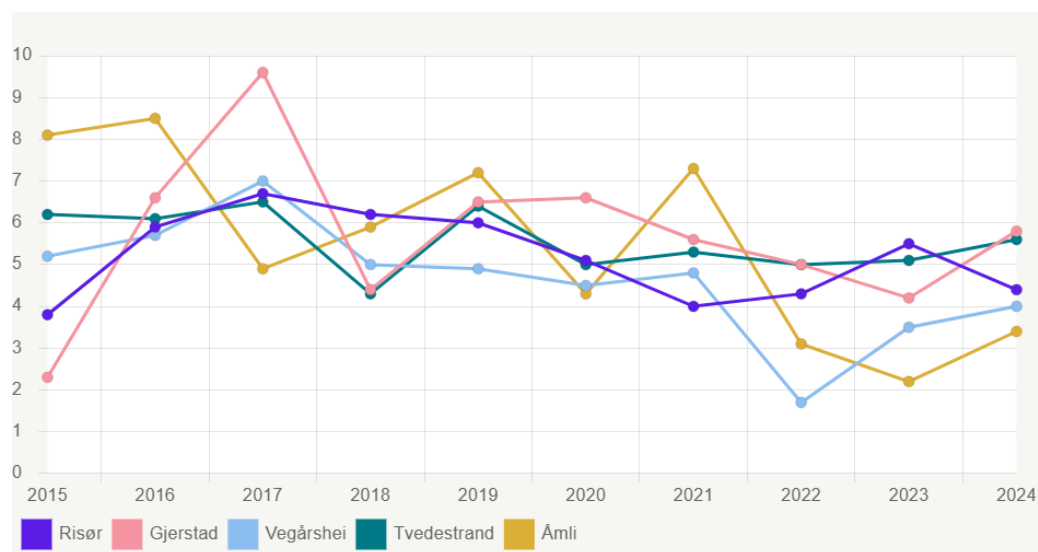
Det er et lovkrav at undersøkelser skal gjennomføres innen tre måneder (lov om barneverntjenester § 6-9). Barneverntjenesten Øst i Agder overholder frist for gjennomføring av undersøkelser. Vi hadde ingen fristbrudd i 2024

3.2. De enkelte kommunene i samarbeidet.

Tabell 4: Barn med bekymringsmelding i forhold til barn 0-17 år

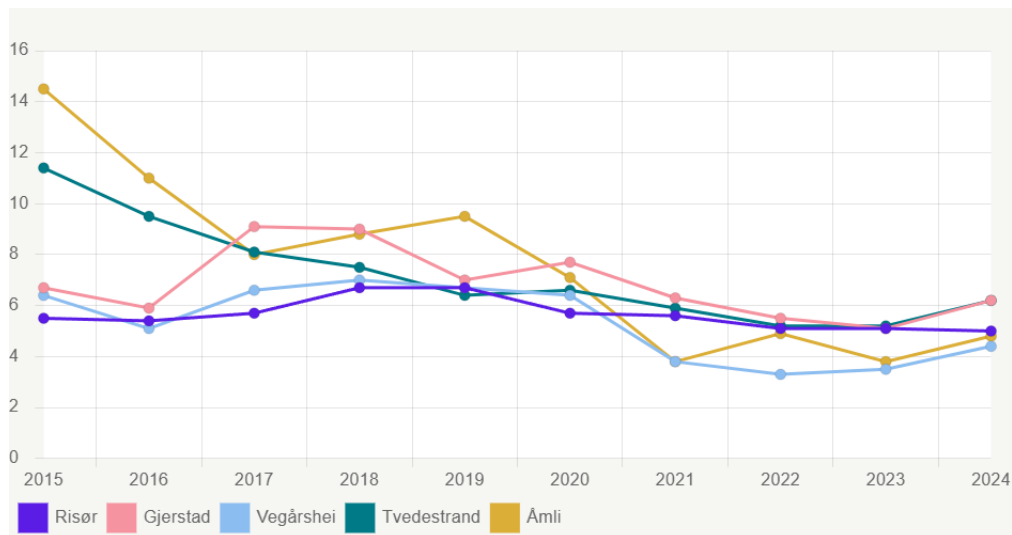

Tabell 5: Barn med undersøkelse i forhold til barn 0-17 år

Les som %

Tabell 6: Barn med barnevernstiltak i forhold til barn 0-17 år

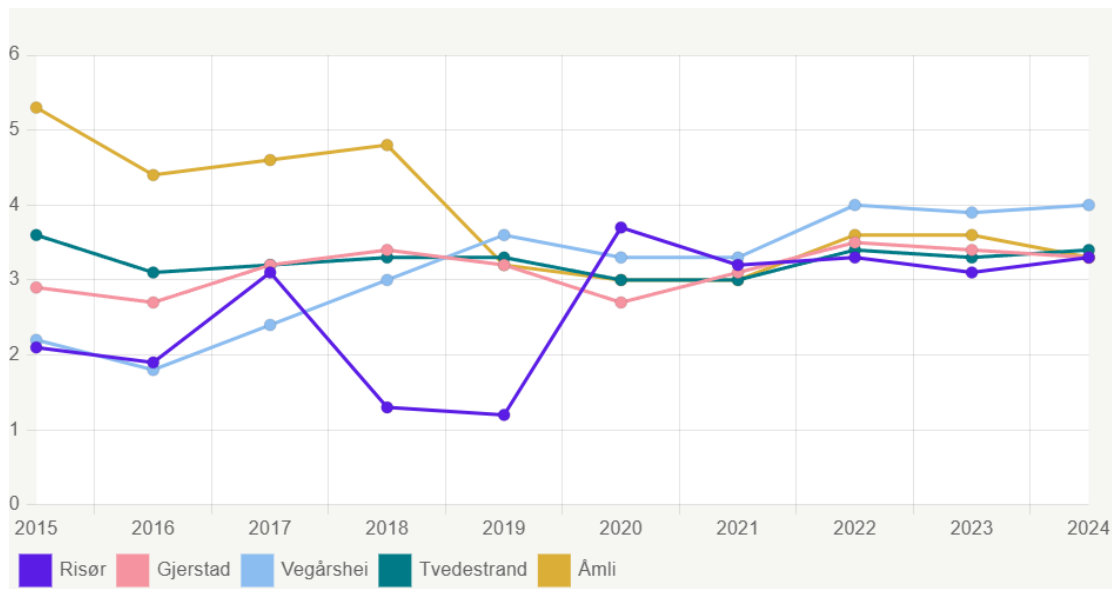

Les som %

4.0 Økonomi

Barneverntjenestens andel av kommunenes totale utgifter er samlet sett stabil.

Tabell 7: Andel av kommunenes utgifter som brukes på barnevern

Vi ser en at vi har økte utgifter til beredskapshjem. Noen av disse plasseringene burde vært i fosterhjem, men Bufetat klarer ikke å dekke etterspørselen.

5.0 Om barnevern

Barnevernstjenesten mottar bekymringsmeldinger fra offentlige instanser og private meldere. Slike meldinger skal behandles snarest og senest innen en uke etter at meldingen er mottatt. Konklusjonen blir enten at meldingen går videre til undersøkelse med utgangspunkt i innholdet i meldingen eller at meldingen henlegges uten undersøkelse.

Vilkåret for å undersøke saken er:

- Dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for å iverksette tiltak etter loven, skal barnevernstjenesten undersøke forholdet.

Undersøkelsene skal gjennomføres innen tre måneder.

Utfallet av en undersøkelse kan være:

- Vedtak om å henlegge saken
- Vedtak om å henlegge sak, med mulighet for ny undersøkelse etter tredje ledd
- Vedtak om å iverksette tiltak
- Sendte begjæring om tiltak til barneverns- og helsenemnda

Tjenesten skal først og fremst gi hjelp og støtte slik at foreldrene selv skal kunne makte å ivareta sitt omsorgsansvar. Slik hjelp og støtte kan gis i form av ulike hjelpetiltak i hjemmet. Vilkåret for å sette inn hjelpetiltak i hjemmet er slik:

- Når barnet på grunn av sin omsorgssituasjon eller atferd har et særlig behov for hjelp.

Hjelpen kan gis i form av råd, veiledning og hjelpetiltak.

I særlige tilfeller kan barneverns- og helsenemnda, etter forslag fra barnevernstjenesten, vedta at hjelpetiltak skal settes inn uten at foreldrene har samtykket til det.

Barnevernstjenesten kan fremme forslag om å overta omsorgen for barnet når ett eller flere av følgende vilkår er til stede:

- a. Det er alvorlige mangler ved den omsorgen barnet får, herunder den personlige kontakt og trygghet, sett hen til det barnet trenger etter sin alder og utvikling.
- b. Foreldrene sørger ikke for at et barn som er sykt, har nedsatt funksjonsevne eller er spesielt hjelpetrengende, får dekket sitt særlig behov for behandling og opplæring.
- c. Barnet blir mishandlet eller utsatt for andre alvorlige overgrep i hjemmet.
- d. Det er overveiende sannsynlig at barnets helse eller utvikling kan bli alvorlig skadet fordi foreldrene vil være ute av stand til å ta tilstrekkelig ansvar for barnet.
- e. Det er overveiende sannsynlig at et barn som ble akutt-plassert som nyfødt etter § 4-2, vil komme i en situasjon som nevnt i bokstav a, b, c eller d.
- f. Det er overveiende sannsynlig at flytting av et barn som med foreldrenes samtykke bor utenfor hjemmet, vil føre til en situasjon som nevnt i bokstav a, b, c eller d.

g. Barnet har bodd utenfor hjemmet i mer enn to år med foreldrenes samtykke, og barnet er blitt så knyttet til mennesker og miljø der det er, at flytting kan føre til alvorlige problemer for barnet.

5.1 Laget rundt barnet, og samarbeid med andre instanser

Hvordan kan vi bidra i arbeidet med «laget rundt barnet»?

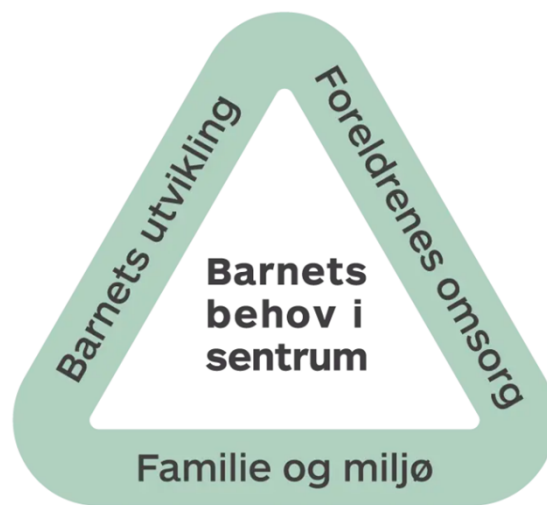
Barnevernstjenesten er her en viktig samarbeidspartner, også i det forebyggende arbeidet og med tidlig innsats.

Saker med direkte tilknytning til barnevernstjenesten

- Ulike tiltak for å bedre barns hverdag og omsorgssituasjon
 - Råd og veiledning
 - Foreldreveiledning, samtaler med ungdom, samtaler med foreldre og barn, «samtalepakker»
 - Foreldreveiledning utøvd av familieveileder
 - Marte Meo
 - PYC (Parenting Young Children)
 - COS-p (Cirkel Of Security Parenting)
 - CPP (Child-Parent Psychotherapi)
 - EFST
 - Familieråd
 - Støttekontakt
 - Besøkshjem
 - Økonomisk støtte
 - MST (Multi Systemisk Trening)
 - Institusjon
 - Fosterhjem i og utenfor slekt og nettverk, frivillig eller omsorgsplassering

Saker uten direkte tilknytning til barnet:

- Ressursteam skolene
- Ressursteam barnehagene
- Møter med jordmor og gravid når samtykke foreligger
- Samarbeidsmøter med NAV, politi
- Deltar på årlige møter med helsestasjonene Øst i Agder
- Deltar på samarbeidsmøter med krisesenter
- Deltar på samarbeidsmøter med flyktningstjenesten

6.0 Barn som bor i fosterhjem

Kontaktpersoner i Barneverntjenesten Øst i Agder følger opp fosterhjemmene i tråd med lovkravet. Dette gjelder barn som vår tjeneste har plassert, uavhengig av hvilken kommune de er plassert i. I 2024 hadde vi ca 60 barn i fosterhjem.

Hvert barn/familie har en kontaktperson. I tillegg til en kontaktperson, så har barn i fosterhjem en tilsynsperson som besøker barnet 4 ganger i året. Våre kommuner har ansvar for å føre tilsyn med alle fosterbarn som bor i våre kommuner, inkludert barn som andre kommuner har plassert her. Vi har 37 barn som andre kommuner har plassert i fosterhjem i våre kommuner.

Oppvekstreformen trådte i kraft 1.1.2022. Kommunene fikk med det et større ansvar på barnevernsområdet. Dette gjelder også oppfølging og veiledning av fosterhjem.

Barnevernstjenesten Øst i Agder har sammen med Arendal, Grimstad og Froland kommune søkt midler fra Statsforvalteren til styrking på fosterhjemsområdet.

Som beskrevet under kapittelet «utviklingsområder», så har våre medarbeidere jobbet med å prøve å rekruttere flere fosterhjem i familie og nære nettverk. Dette prosjektet videreføres, da vi fortsatt er i mangel av mange fosterhjem.

Fosterhjem fra familie og nettverk vil ofte oppleves som mindre dramatisk enn flytting til helt ukjente voksne. Forskning viser at disse hjemmene i mindre grad opplever utilsiktede flyttinger. Vi har derfor tatt initiativ til å bruke prosjektmidler fra statsforvalteren til å utvikle arbeidsmåter der vi i større grad lykkes med å rekruttere hjem fra slekt og nettverk. Vi har blant annet fått tilskudd til å lage en reklamefilm, om rekruttering av fosterhjem i familie og nære nettverk.

	2023	2024
• Antall plasserte fosterbarn fra våre kommuner	57	60
• Antall plasserte fosterbarn fra andre kommuner	40	37

7.0 Utviklingsområdene 2024

- Rekruttere fosterhjem i slekt og nettverk

I 2024 har fosterhjemsprosjektet (samarbeid mellom Arendal, Froland, Grimstad og våre kommuner) hatt fokus på rekruttering av fosterhjem. Det er laget en film fra vårt lokalmiljø. I våre kommuner har filmen blitt vist på fire ledermøter, to kommunestyremøter, på en fagdag med Nav og på inspirasjonsdag for alle ansatte i Risør på verdensdagen for psykisk helse. Videre er filmen vist på personalmøter på 8 skoler og i 14 barnehager. Vi trenger fortsatt flere fosterhjem og rekrutteringsarbeidet vil fortsette i 2025.

Vi har jobbet med å implementere oppstartsveiledning til nye fosterforeldre. Dette for å gjøre dem rustet til oppdraget de utfører for oss. Det har i tillegg vært arrangert 2 felles samlinger for fosterforeldre.

- Tilretteleggingsrom

Vi har i samarbeid med NAV og Falck fått hjelp til å lage et dokument som sier noe om vårt tilretteleggingsrom. Dette har vi gjort for å forstå hvor mye fravær av ulike årsaker som kan håndteres, før det blant annet påvirker produktivitet, arbeidsmiljø og sykefravær negativt. Dette er et forebyggende dokument, slik at vi prøver å forholde oss til de rammene som er beskrevet. Dette er viktig for å sikre en stabil drift som i perioder må tåle et høyt press.

- Omorganisering

Vi startet høsten 2024 med en omorganisering, hvor de ansatte gikk fra å jobbe i team med hele saksforløpet undersøkelse, tiltak og oppfølging, til å jobbe mer målrettet med spesifikke oppgaver i enheten. Vi har nå et undersøkelsesteam (som også inneholder meldingsteam for mottak av bekymringsmeldinger og behandling av disse), et tiltaksteam som også har familieveiledere, og et omsorgsteam. De ansatte er godt i gang med å jobbe i sine nye team, men oppgaven med å fordele saker over til nye kontaktpersoner er ikke helt ferdig. Dette tar litt tid, slik at det blir en god prosess for alle parter.

- Ny psykolog

Vi startet i 2024 et samarbeid med kommunepsykolog Marita Vik Kristensen. Vi hadde fra før et samarbeid med en privat psykolog, med mye saksveiledning, dette samarbeidet ble avsluttet av oss. Det å jobbe i barnevernstjenesten påfører ansatte en emosjonell belastning, hvor forskning viser at dette gir en stor slitasje, og som på sikt kan føre stor grad av turnover.

Ønsket var da at Marita kommer inn som veileder, og veileder på dette med emosjonelle belastninger, i ulike team. Målet er at de ansatte skal bli godt rustet til å stå i den emosjonelle belastningen, og at vi har et «rom» hvor alt dette blir snakket om.

- Revisjon av barneverntjenesten utført 22.oktober 2024.

Det er gjennomført revisjon av barneverntjenesten knyttet til utbetalinger til ansatte, fosterhjem og besøkshjem.

Resultatet av kontrollen er positiv, da avvikene som ble avdekket ikke utgjør en vesentlig feil for Gjerstad Kommune sitt regnskap.

Lønn og utgiftsdekking fast ansatte i barneverntjenester

Avvik: Ingen

Det viser at barneverntjenesten Øst i Agder har god kontroll på utlønning til sine ansatte og andre lønnsmottakere.

- Nytt fagsystem

Det ble forsinkelser i nytt fagsystem, så dette ble ikke landet før i desember 2024.

Valget falt på Modulus, fra leverandøren Netycompany. Vi er nå i gang med å rydde i det fagsystemet vi har i dag, for at overgangen til nytt, skal gå fint. Vi starter i nytt fagsystem i uke 22.

- Krav om mastergrad

Det er et krav at innen 2031, skal alle ansatte (ikke merkantile) i barnevernstjenesten ha mastergrad, eller erfaring og kompetanse som tilsvarer minimum 4 års ansiennitet og 30 studiepoeng i relevant videreutdanning.

Hos oss pr i dag, er det 27 ansatte som skal innfri dette kravet innen 2031, og 18 ansatte er allerede innenfor dette kravet, og 3 ansatte holder på med masterutdanning.

(Pr nå ser det ut til at dette kravet vil bortfalle, men det skal snart opp til høring.)

